

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE
nr 7/1986-87 med anledning av landskapsrevisorernas berättelse över granskningen av landskapets räkenskaper och ekonomiska förvaltning under år 1985.

Landstinget har den 14 november 1986 inbegärt finansutskottets yttrande över berättelsen. Utskottet har i ärendet hört internrevisorn Kerstin Alm, verkställande direktören för United Leasing Roger Fellman, överinspektören Göran Frantzén, byråingenjören Göran Holmberg, landstingssekreteraren Lars Ingmar Johansson, t.f. kanslichefen Göran Lindholm, verkställande direktören för ÅAB Finans Ab Leif-Anders Mattsson, landskapsstyrelseledamoten Lars Porko och t.f. chefen för näringsavdelningen Tor-Erik Söderlund.

Finansutskottet har inbegärt lagutskottets yttrande över landskapets räkenskaper och ekonomiska förvaltning år 1985. Utlåtandet bifogas betänkandet.

ALLMÄNT

Revisionsarbetet

Sedan två år tillbaka har ett nytt system införts innebärande att landskapsstyrelsen i början av landstingets vårsession förelägger landstinget ett meddelande som uppgjorts på basen av förklaringarna från de berörda enheterna. Finansutskottets erfarenhet av behandlingen av de två meddelandena som hittills avgivits är att landskapsstyrelsens ställningstaganden i de olika frågorna borde föreligga redan vid revisionsberättelsens behandling. Utskottet anser att detta lämpligen kunde tillgå så att landskapsstyrelsen i samband med behandlingen av revisionsberättelsen i landstinget avger en redogörelse över redan vidtagna åtgärder, eventuella planerade åtgärder och andra förklaringar.

Landstingets medelsförvaltning

Revisorerna konstaterar att det fortfarande är oklart hur revisionen av landstingets medelsförvaltning skall gå till. Redan i sin berättelse för år 1984 uppmärksammade revisorerna denna fråga. Med anledning av en skrivelse från landskapsrevisorerna

behandlades frågan av kanslikommissionen och härvid konstaterades att en eventuell revision av landstingets finansförvaltning bör vara en ren räkenskapsrevision, inte någon förvaltningsrevision. I sitt svar till revisorerna fastslår kanslikommissionen att den av revisorerna avsedda granskningen torde förutsätta uttryckliga bestämmelser härom, antingen i separat form eller i landstingsordningen och arbetsordningen, varför ärendet bordlagts för att behandlas i samband med en planerad översyn av reglerna för landstingets arbete. Talmanskonferensen beslöt i januari 1986 att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att företa en översyn av landstingsordningens och arbetsordningens bestämmelser. Arbetsgruppen har ännu inte behandlat revisionsfrågan.

Finansutskottet anser för sin del att frågan om revision av landstingets medelsförvaltning inte kan lämnas olöst till dess att arbetsgruppen har behandlat revisionsfrågan, utan anser att landskapsrevisorerna tillsvidare bör handha denna uppgift.

Viceordföranden Olof Jansson anmälde avvikande åsikt eftersom han anser att talmanskonferensens utredning och förslag borde inväntas innan man tar ställning till hur revisionen skall ske.

KANSLI AVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Landskapsstyrelsens tillvägagångssätt inför en polisanmälan

Frågan har behandlats i lagutskottets utlåtande över revisionsberättelsen och finansutskottet delar lagutskottets åsikt.

FINANS AVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Ålands penningautomatförening

Förhandsbesked

Beträffande förhandsbesked om lån ur penningautomatmedel säger revisorerna att

förhandbesked som lämnas till låntagarna "skall vara både bindande och exakta vad gäller såväl frågan om hur medlen fördelas årsvis som när de betalas ut".

I likhet med revisorerna anser finansutskottet att förhandsbeskeden bör vara bindande vad beträffar det innevarande budgetåret. Däremot kan sådant besked inte lämnas då fråga är om lån som skall upptas under kommande budgetår, om inte fullmakt därtill uttryckligen getts i budget.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

President Urho Kekkonens 80-årsfond

För att hedra president Urho Kekkonen på hans 80-årsdag upprättades en särskild fond som mottog gåvor från allmänheten och som hade till syfte att främja konditionsverksamheten och åländska handikappades fysiska rehabilitering. Landskapsrevisorerna anser, bl.a. med hänvisning till att inga medel inbetalts under de fem senaste åren, att landskapsstyrelsen bör överväga att fatta beslut om fondens upphörande och om hur medlen skall användas.

Finansutskottet instämmer i revisorernas förslag att aktivera fonden genom att utdela medel. Däremot anser finansutskottet det inte finnas skäl att avskaffa fonden, utan i stället bör även inkomstsidan aktiveras. Anledningen till att inga medel influtit på länge torde bl.a. bero på att landskapsstyrelsen i december 1984 beslöt att samtliga de konton som fanns på olika banker skulle avslutas och att det således för allmänheten inte funnits möjlighet att på vanligt sätt göra en inbetalning. Så var t.ex. fallet då den förre presidenten avled. I stället fanns på penninginrättningarna i landskapet informationsmaterial om hur inbetalningar lämpligen kunde göras till en fond i riket. Utskottet anser därför att nya försök till aktivering bör göras.

NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Landskapsstyrelsens principer för handläggning av produktionsärenden

Revisorerna har i berättelsen redogjort för vad de uppfattar som en skillnad mellan bestämmelserna i landskapslagen om produktionsstöd och landskapsstyrelsens direk-

tiv vad gäller frågan om stöd till rörelse som direkt främjar företagsamheten. Det kan noteras att lagtexten i det här fallet är så allmänt hållen att det finns behov av särskilda direktiv, vilket för övrigt också framgår av lagens förarbeten där frågan särskilt behandlats. Finansutskottet anser dock att landskapsstyrelsens direktiv överensstämmer med landskapslagen och stöder för sin del landskapsstyrelsens tolkning av lagtexten.

I revisionsberättelsen behandlas vidare frågan om olika finansieringsformer. I landskapsstyrelsens principbeslut sägs att produktionsstöd inte beviljas för leasingobjekt. Revisorernas åsikt är dock att stöd i princip borde kunna utges oberoende av finansieringsform.

Under de senaste åren har ett antal nya finansieringsformer införts vid sidan av de traditionella. Först skall nämnas det traditionella köpet där äganderätten vanligtvis övergår i och med att avtalet ingåtts och varan kommit i köparens besittning. Rätten att göra avskrivningar i beskattningen tillkommer därmed köparen. Sedan lång tid tillbaka har avbetalningsköp tillämpats som ett alternativ. I det fallet är säljaren ägare till föremålet till dess att den sista avbetalningsraten erlagts (genom s.k. ägarförbehåll). I skattelagstiftningen medges dock att köparen gör avskrivningarna. En nyare finansieringsform är leasing, som är ett mellanting mellan köp och hyra. I det fallet är finansieringsbolaget ägare till föremålet och får därmed göra avskrivningarna. Leasingtagaren får däremot göra avdrag i beskattningen för hyreskostnaderna. Leasingavtalen skiljer sig även i övrigt från avbetalningsköp, och vanligt hyresavtal, i det avseendet att när hyrestiden är slut räknas ett restvärde fram. Detta kan då efter överenskommelse erläggas av leasingtagaren varvid äganderätten övergår till honom. Vidare förekommer s.k. säljfinansiering, som har olika namn hos olika finansieringsbolag. Säljfinansiering är endast en variant av vanlig bankfinansiering, äganderätten övergår genast på köparen och denne har rätt att göra avskrivningar och denna form kan således jämföras med vanliga köp. Slutligen förekommer s.k. factoring, finansiering av säljfakturor, men detta är ingen direkt finansieringsform för investering i anläggningstillgångar.

I 3 § landskapslagen om produktionsstöd (37/83) sägs att investeringsbidrag kan beviljas för anskaffande av anläggningstillgångar. Detta har av landskapsstyrelsen hittills tolkats så att äganderättens övergång till köparen varit en förutsättning för att stöd skulle beviljas, dock med det undantaget att stöd beviljats vid avbetalningsköp. För att bringa klarhet i frågan bör landskapsstyrelsen utarbeta tydliga direktiv för i vilka fall investeringsbidrag skall kunna beviljas. Enligt finansutskottets åsikt kunde samtliga de finansieringsformer som idag används vid anskaffande

av anläggningstillgångar godkännas. Leasing är däremot närmast att jämföra med hyra och faller enligt utskottets åsikt utanför lagens ramar.

Uppföljning av stöd till näringslivet

I revisionsberättelsen konstateras att uppföljningen av användningen av olika former för stöd är mycket viktig, men att den i praktiken varit svår att genomföra. Finansutskottet vill, i likhet med revisorerna poängtera vikten av en effektiv kontroll och anser för sin del att landskapsstyrelsen bör eftersträva att prioritera denna verksamhet. Härvid bör självfallet landskapsstyrelsen i uppföljningsarbetet noggrant iaktta den lagstiftning som gäller på området.

Ålands självstyrelses 60-års jubileumsfond

Revisorerna anser att landskapsstyrelsen bör överväga att inte använda sig av jubileumsfonden för understödande av industrins forsknings- och produktutvecklingsverksamhet utan något av de andra alternativ som finns nämnda i berättelsen. Finansutskottet anser det dock vara för tidigt att ta ställning i frågan utan vill i stället invänta den berättelse landskapsstyrelsen i enlighet med 7 § i stadgarna för fonden för självstyrelsens 60-års jubileum årligen skall avge till landstinget.

Med hänvisning till det anförda och revisorernas yttrande får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget beviljar landskapsstyrelsen ansvarsfrihet för finansåret 1985.

Mariehaman den 17 mars 1986.

På finansutskottets vägnar:

Roger Jansson
ordförande

Elisabeth Naucér
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Roger Jansson, vice-ordföranden Olof Jansson samt ledamöterna Lundberg och Sundblom.

ÅLANDS LANDSTING

Nr 40/87

Till Finansutskottet

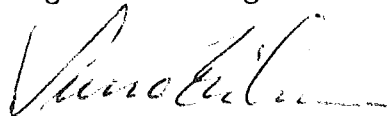
från lagutskottet

Finansutskottet har den 16 december 1986 anhållit om yttrande från lagutskottet rörande landskapsrevisorernas berättelse över granskningen av landskapets räkenskaper och ekonomiska förvaltning 1985.

Utskottet har särskilt uppmärksammat vad revisorerna på sid. 2 anför under rubriken "Landskapsstyrelsens tillvägagångssätt inför en polisanmälan". Utskottet delar revisorernas åsikt om betydelsen av klara generella riktlinjer men konstaterar samtidigt att ärende som avser misstanke om brott som underlyder allmänt åtal kan utredas av polismyndigheten även utan formell anmälan. Härutöver önskar utskottet precisera revisorernas motiveringar så att en eventuell polisanmälan från landskapsstyrelsen bör innehålla skäligen misstanke om brott jämte de grunder landskapsstyrelsen stöder sin anmälan på.

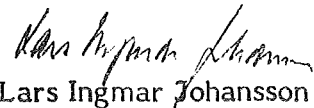
Mariehamn den 10 mars 1987.

På lagutskottets vägnar:



Sune Eriksson

ordförande



Lars Ingmar Johansson

sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sune Eriksson, vice-ordföranden Curt Carlsson samt ledamöterna Börje Eriksson och Jan-Erik Lindfors.